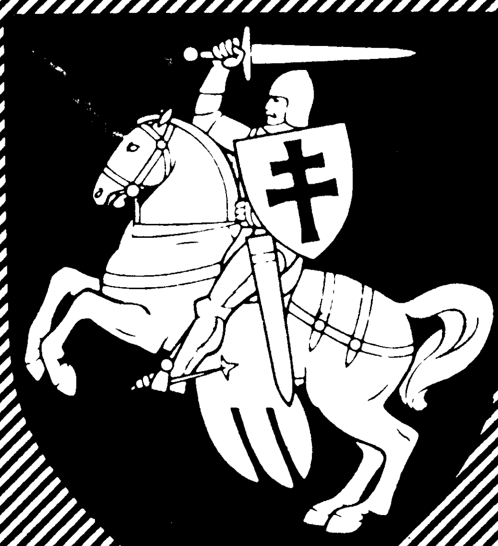

ВЫБАР

ГАЗЕТА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ ПЛЫНЯЎ ПРЫДЗВІНСКА- ПРЫДНЯПРОЎСКАГА КРАЮ

№ 40 (68) 22—31 снежня 1993 г. Кошт 15 руб.

Фотаплакат А. МЕМУСА.

Шчаслівага Новага года!

Зычым шчасця

Мінае 1993-ці. Год шматлікіх клопатаў, надзей, страчанага й набытага. Гэтыя 360 з лішкам дзён дадалі нашай газеце новых чытачоў, новых сяброў. Прайшлі часы, калі «Выбар» з цяжкасцю знаходзіў свайго чытэльніка. Сфармавалася і сетка нашых пастаянных пазаштатных карэспандэнтаў з розных куткоў вобласці (А. Мемус, У. Слабін, А. Карчэўскі, У. Падгол з Віцебска, В. Сцяпанаў (Орша), І. Лазука (Сянно), Л. Гаравы з Гарадка, А. Аркуш з Полацка і інш.). Сёння ім, а таксама ўсяе чытацкае аўдыторыі тыднёвіка мы кажам сваё шчырае «дзякуй» і зычым у новым годзе шчасця, здзяйснення мараў, плённае працы дзеля адраджэння Бацькаўшчыны.

Рэдакцыя.

Зварот да працоўных калектываў г. Віцебска

На працягу апошніх двух гадоў усім нам прыходзіцца весці барацьбу за сваё існаванне, бо ўрад і Вярхоўны Савет не зацікаўлены ў паляпшэнні эканамічнага становішча ў Беларусі, вядуць палітыку скасавання незалежнасці, распродаж дзяржаўнай маёмасці. На жаль, адзіночныя выступленні працоўных паасобку вельмі лёгка падаўляюцца праўрадавым кіраўніцтвам прадпрыемстваў шляхам разавых падачак.

З прычыны гэтага становішча страйкам калектыву ППЧ-6 заклікае да сумесных выступленняў супраць збанкрутаваўшага ўрада ды Вярхоўнага Савета. У мэтах карэннай перамены становішча мы павінны патрабаваць неадкладнай адстаўкі ўрада Кебіча, стварэння пераходнага кааліцыйнага ўрада, датэрміновых выбараў у Вярхоўны і мясцовыя Саветы Рэспублікі Беларусь.

Страйкам ППЧ-6.

Весткі з раёнаў

Вось табе, бабуля, і Юр'еў дзень!

Намеснік старшыні Сенненскага райвыканкама, ён жа начальнік упраўлення капітальнага будаўніцтва, Васіль Гапееў звярнуўся нядаўна, напярэдадні Юр'ева дня, па радыё да ўсіх жыхароў раёна. «Эканомце звадкаваны газ!»—такім быў асноўны лейтматыў яго выступлення. Гэтая неабходнасць тлумачыцца тым, гаварыў Васіль Васілевіч, што Беларусь за «блакітнае» паліва запазычыла Расіі некалькі мільярдаў рублёў. І апошняя спыніла падачу ў нашу краіну звадкаванага газу. А выкарыстанне яго на Сеннешчыне павялічылася прыкметна, асабліва ў сувязі з халадамі. У тыя дамы, дзе ёсць печы, газавыя балоны дастаўляцца не будуць. Магчыма і абмежаванне яго выкарыстання і ў шматкватэрных дамах.

Што ж, беларусам эканоміць не прывыкаць. Як-небудзь перазімуем... Цярпець наш бясслоўны народ прывык. Толькі як ён адрэагуе на запэўніванні таварыша Кебіча, што з Расіяй аб усім дамоўлена, што не вінна ёй Беларусь ужо ні рубля? Думаю, праглынем мы і гэтую пілюлю моўчкі, бо ў крыві нашых людзей страх перад наменклатурай.

І. ЛАЗУКА.

Свет вакол нас

● Цэны на электрычнасць для індывідуальных спажыўцоў павінны ўзрасці ў Чэшскай рэспубліцы ў першым паўгоддзі будучага года прыкладна на 35 працэнтаў.

● У апошнія гады кінула курыць каля 40 мільёнаў амерыканцаў. Ці не таму тытунёвыя кампаніі ЗША рвуцца на рынак Усходняй Еўропы і, у прыватнасці, на Беларусь?

М. МАРУДАЎ.

Альтэрнатыва

Рада гарадскога клуба выбаршчыкаў «За дэмакратычныя выбары» абмеркавала праблему ўдзелу сяброў дэмклуба ў гарвыканкамаўскае канферэнцыі «Саветы і дэмакратыя. Праблемы, пошукі, перспектывы».

Улічваючы, што Савецкая ўлада носіць антынародны злачынны характар, і тое, што канферэнцыя можа быць выкарыстана для стварэння ў віцяблян уяўлення пра дэмакратычнасць гарсавета, рада вырашыла не ўдзельнічаць у імпрэзе, ладжанай выканкамам, і правесці семінар, больш дакладную інфармацыю пра які чытайце на 2-й стар.

Наш кар.

Алё, алё!

Але...

Здаецца, мы, журналісты «Выбара», адчуем як працавалі газетчыкі, скажам, стагоддзе назад. Рэдакцыйныя тэлефоны—не па нашае віне—пад пагрозаю адключэння гарадской ТТС. Такім чынам, калі нечакана на ваш чытацкі званок у рэдакцыю ніхто не адкажа, не хвалюйцеся: мы работаем. Але, як на пачатку эры ад нараджэння тэлефоннага.

Н. ПРЫСУТНЫ.

Адным радком

Апарат Віцебскага аблвыканкама складае 987 чалавек.

* * *

Мінаючы год юбілейны для службы гідралагічных назіранняў на Дзвіне ў раёне Віцебска. Яны пачаліся 185 гадоў назад.

* * *

Ахвяраванні на перарэгістрацыю клуба выбаршчыкаў «За дэмакратычныя выбары» перавысілі 75 тысяч рублёў.

* * *

Беларускамоўнаму варыянту другога нумара часопіса «Дыялог. Карнавал. Хранатоп» не быць. Неабходных сродкаў для ягонага выхаду не знайшлося. Адмовіліся фундаваць выпуск на дзяржаўнай мове Беларускі фонд культуры, міністэрства інфармацыі.

Н. КІЛДЗІНГ.

Чарговы нумар газеты выйдзе 5 студзеня будучага года.

З. Пазьняк

ГАЛОЎНЫ ВОРАГ—РАСЕЙСКІ ІМПЕРЫЯЛІЗМ

(Выступ на V зьездзе Руху ў Кіеве 11 сьнежня 1993 г.)

Паважаныя спадарыні і спадары!

Шаноўныя дэлегаты Зьезду!

Дазвольце перадаць вам сардэчнае прывітаньне ад Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне».

Мае развагі будуць пра Беларусь. Але вы ўбачыце, што тым самым размова ідзе і пра Украіну, бо ў нас падобныя праблемы, падобныя задачы, падобная бяда і агульны вораг—былая камуністычная наменклатура і імперскія сілы Расеі.

У жніўні 1991 года, калі пасьля правалу камуністычнага путчу ў Маскве мы дамагліся незалежнасьці і спынілі дзейнасьць КПСС, тады не ўдалося дасягнуць вельмі важнага—правесьці новыя выбары і адхіліць наменклатуру ад улады. У Беларусі засталіся ва ўладзе стары Вярхоўны Савет, стары камуністычны урад, сфармаваны яшчэ на бюро ЦК КПБ, старыя Саветы і ўся савецкая наменклатура. Тая самая наменклатура, якая ні на дух не ўспрымала дзяржаўную незалежнасьць Беларусі; тая самая наменклатура, што адмовілася ад беларускай мовы і дагаджала Маскве. І вось гэтай самай наменклатуры нечакана для яе самой раптам за адзін дзень і адну ноч звалілася ў рукі незалежная дзяржава, зь якой яны не ведалі, што рабіць.

І яны пачалі яе рабаваць, раскрадаць, пераразьмяркоўваць дзяржаўную маёмасьць у сваю прыватную ўласнасьць. За два гады яны да рэшты развалілі эканоміку, паралізавалі фінансава-крэдытную сістэму, раскралі маёмасьць на мільярды даляраў, паставілі пад пагрозу нашу незалежнасьць і само існаваньне беларускай дзяржавы. Яны ўступілі ў змову з расейскімі камуністамі—групамі Хазбулатава, Руцкога, Чарнамырдзіна, і рыхтавалі ліквідацыю дзяржаўнай незалежнасьці Беларусі. Правал кастрычніцкага камуністычнага мяцяжу ў Маскве часткова прыпыніў гэты працэс.

Унікальнасьць посткамуністычнай сітуацыі на Беларусі ў тым, што наменклатурная ўлада, якая ацалела як рэліктавае ўтварэньне, выступае за ліквідацыю самастойнасьці ўласнай дзяржавы, выступае супраць рынкавых рэформаў, супраць дзяржаўнасьці беларускай мовы, супраць нацыянальнага дзяржаўнага сьцяга і герба, якія раней пад страхам яна вымушана была прыняць і зацьвердзіць. Гэта зьява фенаменальная, але адначасна і заканамерная. У камунізма няма бацькаўшчыны і няма народа. Гэта крымінальная ўлада. Тут псіхалогія крымінальнай ахлакратыі, якая зьяўляецца сутнасьцю наменклатурнай палітыкі: красьці, ашукваць, прыстасоўвацца, ілгаць і зноў красьці. Вось і ўся палітыка.

Улада для іх—гэта іхняя прыватная ўласнасьць, а Бацькаўшчына—тавар, разьменная маёмасьць, якой яны гатовыя ў любы час заплаціць за ўратаваньне сваёй скуры.

Справа дайшла да таго, што беларуская наменклатура пачала здаваць Расеі за даўгі нацыянальныя нафтаперагонныя заводы і нацыянальную народную ўласнасьць.

Каб утрымаць за сабой уладу, яны пойдуць на любую подласьць, на любое крывавае злачынства. Посткамуністычная гісторыя краінаў былога СССР гэта добра пацьвярджае. Мы зрабілі для сябе вывады з гэтай гісторыі.

Першая выснова. Нельга супрацоўнічаць з камуністычнай наменклатурай у галіне дзяржаўнага будаўніцтва і палітыкі. Гэта бесперспектыўна, амаральна і супярэчыць прыродзе рэчаў. Пазітыўнага выніку не будзе.

Беларускі Народны Фронт адразу са жніўня 1991 года стаў у жорсткую апазіцыю да наменклатуры і не зрабіў памылкі, не вераў ні на ёту сваім крывячукам, не супрацоўнічаў зь імі.

Другая выснова. У нармальным здаровым грамадзтве не павінна быць ніякіх камуністычных арганізацыяў. Яны ствараюць пагрозу людзям, дзяржаве і грамадзтву. Дзейнасьць іх павінна быць забароненая. Метастазы камунізму павінны быць выдаленыя. Тым больш пасьля таго жахлівага генацыду, які камуністы тварылі ў нас з 1917 года, і таго тэрарызму і нянавісьці, якія яны праякуюць цяпер.

Трэцяя выснова. Ніякай дэмакратыі, ніякіх рынкавых рэформаў і ніякага станоўчага дзяржаўнага будаўніцтва не будзе, пакуль застаецца ўлада Саветаў. Саветы—гэта разбуральныя структуры, прыдуманыя бальшавікамі. Саветы трэба ліквідаваць рашуча, хутка і беспаваротна.

Чацьвёртая выснова. Зло павінна быць пакаранае. Інакш яно робіцца нормай. Калі ў Беларусі стане дэмакратычная ўлада і калі да яе будзе мець дачыненьне Народны Фронт, тады ў краіне першым чынам будзе наведзены парадак.

Усе антыдзяржаўныя дагаворы і акты, прынятыя нашым тройчы нелегітымным Вярхоўным Саветам, не будуць прызнаныя. Дзяржаўныя прадпрыемствы, раскрадзеныя наменклатурай, перададзеныя Расеі і карумпаваным асобам, будуць нацыяналізаваныя, вернутыя дзяржаве і ўласьнікам. Народная ўласнасьць знойдзе свых гаспадароў, а жулікі і крымінальнікі —сваю турэмную камеру.

Пятая выснова. Беларусь павінна выйсьці з СНД. Рашуча і цьвёрда. Наш шлях—прыклад балтыйскіх краінаў. Нельга быць ні ў якіх саюзах, ні ў якіх садружнасьцях разам з Расеяй. Нельга даваць ніякіх фармальных повадаў для прымяненьня ў дачыненьні да нашай краіны расейскай імперскай палітыкі. Яна пагражае нашаму нацыянальнаму існаваньню.

Шостая выснова. Рынкавыя рэформы трэба пачынаць з уладкаваньня фінансава-крэдытнай сістэмы і увядзеньня нацыянальнай валюты.

Сёмая выснова міжнароднага кшталту. Павінна быць балтыйска-чарнаморская каардынацыя.

Усе краіны, размешчаныя паміж Балтыйскім і Чорным морамі, паміж Расеяй і Польшчай, маюць падобныя ўнутраныя задачы і агульную зьнешнюю пагрозу з боку імперскіх сілаў Расеі.

У гэтых геапалітычных умовах кожнаму ў адзіночку, ды яшчэ знаходзячыся ў СНД, супрацьстаяць імперскай палітыцы вельмі цяжка. Мы—балтыйска-чарнаморскія дзяржавы, проста абавязаныя каардынаваць свае дзеяньні паміж сабой і нашы дачыненьні з Усходам. Нашы ўсходнія межы павінны стаць аднолькава цьвёрдымі, а межы між сабой—мяккімі. Мы павінны стварыць процівагу, баланс паміж Усходам і Захадам, калі хочам выжыць як незалежныя дзяржавы ў гэтым падзеленым сьвеце. Ва ўсіх нас ёсьць агульная геапалітычная ніша. Мы павінны яе заняць, як толькі дэмакратычныя сілы і сілы незалежнасьці пераможуць у нашых краінах.

Дэмакратычныя сілы ў Беларусі цяпер дамагаюцца нечарговых выбараў і адстаўкі антынацыянальнага ўраду, які праводзіць акупацыйную прарасейскую палітыку. Галоўным нашым апанентам на выбарах будзе, як гэта, магчыма, не здасца для вас нечаканым, расейская імперская разьведка і тыя палітычныя ўтварэньні, арганізацыі—фантомы і структуры, якія яна стварыла і кантралюе. А кантралюе яна практычна поўнасьцю ўрад (Савет Міністраў), армію, памежныя і ўнутраныя войскі, камуністычныя і ветэранскія арганізацыі, часткова КДБ. Робіцца ўсё, каб разбурыць нашу дзяржаву, дыскрэдытаваць суверэнітэт, задушыць адраджэньне нацыянальнай культуры, паралізаваць эканоміку.

Сілы нацыянальнай незалежнасьці, дэмакратыі, дзяржаўнага развіцьця і ўвогуле нашы народы робяць намаганьні супраць агульнага ворага. Мы перажываем цяжкі час. Але я не сумняваюся, што мы пераможам.

Галоўныя перашкоды—старая наменклатурная ўлада і расейскі імперыялізм. Яны не вечныя ўжо самі па сабе. Гэтыя перашкоды абавязкова абваляцца. Трэба толькі набліжаць гэты час. І тады пачнецца новы ўздым—уздым спакойнага стваральнага і эфектыўнага развіцьця нашых вольных краінаў і народаў.

Набліжайма ж гэты сьвяты час! Багаслаўляйма гэты добры шлях! Слава Украіне! Жыве незалежная Беларусь!

Пытанні семінара

Гарадскі клуб выбаршчыкаў «За дэмакратычныя выбары» пачынаючы з 22 снежня г. г. праводзіць 4-х дзённы семінар па тэме: «Злачынная Савецкая ўлада і метады барацьбы з ёй».

Пытанні для абмеркавання:

1. Абмеркаванне матэрыялаў часовай парламенцкай камісіі.
2. Аналіз супроцьпраўных і карупцыйных дзеянняў Савецкай улады ў Віцебску (дакладчыкі—сябры грамадскай камісіі па барацьбе з карупцыяй У. Жыгулаў і У. Плешчанка, старшыня камісіі па правах чалавека А. Залеская).
3. Камуністычная прырода Савецкай улады.
4. Гісторыя ўзнікнення і генезіс крымінальных функцый Савецкай улады.
5. Прававыя ўмовы функцыяніравання злачыннай Савецкай улады ў сучаснасці.
6. Карупцыя як сутнасная рыса савецкай улады.
7. Барацьба з камуністычнай ідэалогіяй—духоўнай асновай Савецкай улады.
8. Міфы і міфалагізаваныя свядомасці «саўкова»-камуністычнага менталітэту.
9. Сродкі барацьбы з ідэалогіяй «саўковага» камунізму.
10. Арганізацыйныя сродкі барацьбы з Савецкай уладаи
11. Сродкі кантролю за юрыдычным бокам дзейнасці Савецкаи улады.
12. Абмеркаванне выбаршчыкамі пытанняў да дэпутатаў гарсавета.
13. Прыняцце праграмы дзейнасці клуба.

22 снежня (серада) у ГДК у 19.00 пачатак семінара, 23 і 24 снежня (чацвер, пятніца) хатні аналіз ідэй, прапаноў і праектаў дакументаў і 25 снежня (субота) у рэдакцыі газеты «Выбар» (вул. Гогаля, 17) у 14.00 «круглы» стол і прыняцце праграмы.

Рада клуба.

У мясцовых філіях

Новае кіраўніцтва

13 снежня прайшоў справаздачна-выбарны сход Віцебскае філіі БСДГ. Магчыма, ён стане чарговым штуршком для актывізацыі працы партыі, бо сацыял-дэмакраты абнавілі кіраўніцтва гарадскога філіяла.

Сваю палітычную работу грамадоўцы ацанілі станоўча, адначасова ўзгадаўшы пра «слабае наведванне паседжанняў» і асобныя хібы ў дзейнасці арганізацыі.

Сход абраў новы склад рады, скараціўшы яе з сямі да пяці чалавек. Вылучаны Канстанцін Савуневіч, Васіль Ігнаценка, Клаудзія Галавіна, Васіль Якаўлеў і Валянцін Арлоў, які стаў кіраўніком рады.

Аднагалосная падтрымка В. Арлова як кандыдатуры на пасаду старшыні зусім не здзіўляе. Валянцін Мікалаевіч фактычна выконваў старшынёўскія функцыі не адзін месяц. А безальтэрнатыўнасць выбараў паказвае на аўтарытэт Арлова сярод аднапартыйцаў і адсутнасць (ці не выяўленне?) іншых лідэраў у мясцовых сацыял-дэмакратаў, якіх, між іншым, не так ужо й многа.

М. КАЛІНОЎСКІ.

Планы

Напрыканцы студзеня віцебскія сябры і прыхільнікі Беларускага народнага фронта мяркуюць правесці справаздачна-выбарную канферэнцыю. Так было вырашана на апошнім паседжанні Віцебскае Рады БНФ.

Ю. Т.

Змены

На апошнім паседжанні гарадскога клуба выбаршчыкаў «За дэмакратычныя выбары» прыняты новы статут. Старшынём аб'яднання зноў стаў Барыс Хамайда. Абраная рада клуба, у якую ўвашлі, апроч старшыні, Уладзімір Плешчанка, Валерый Журакоўскі, Уладзімір Падгол, Юры Хлопкаў.

Ю. С.

Да агульначалавечых каштоўнасцяў

12 снежня ў Бешанковічах па ініцыятыве Віцебскай абласной арганізацыі АДПБ адбылася навукова-практычная канферэнцыя «Цывілізацыя і культура».

Адкрываючы яе, старшыня абласной арганізацыі партыі Пётр Галыня адзначыў, што ўсё больш відавочнай становіцца неабходнасць хуткага адмаўлення ад маралі, якая завяла грамадства ў тупік, і далучэння да хрысціянскіх каштоўнасцяў, як да галоўнага, што вызначае прагрэс ува ўсіх галінах чалавечага жыцця ў развітых краінах.

Сябры абласное рады аб'яднаных дэмакратаў Мікалай Турчанаў і Уладзімір Галамуздаў падрабязна расказалі аб гуманізме і справядлівасці, якія набываюць зараз агульначалавечае значэнне.

Рыначныя адносіны ў постіндустрыяльным грамадстве былі асноўным зместам даклада кандыдата эканам. навук, выкладчыка Полацкага дзяржаўнага універсітэта Мікалая Суханава.

Дыскусіі, што ўзнікалі, і пажаданні прысутных аб неабходнасці новых падобных сустрэчаў пацвердзілі правільнасць выбранага абласной філіяй Аб'яднанай дэмакратычнай партыі курса на далучэнне да агульначалавечых каштоўнасцяў як мага шырэйшых пластоў грамадства.

Паводле прэс-службы Віцебскай абласной арганізацыі АДПБ

Пакуль абмежаваліся эканамічнымі патрабаваннямі

«Выбар» паведамляў ужо аб барацьбе супрацоўнікаў ППЧ-6 за свае эканамічныя правы. Змаганне працягваецца болей двух гадоў і апошнюю кропку ставіць яшчэ рана.

Вось і зноў калектыў пажарнай часткі стварыў страйкавы камітэт, патрабуе выплаты заробку за некалькі мінулых месяцаў запар, забеспячэння рабочай вопраткай. У выпадку невыканання патрабаванняў пажарныя абяцаюць абвясціць забастоўку ды выехаць на акцыю пратэсту пад аблвыканкам.

Магчыма, упраўленне пажарнае аховы, незадаволенае страйкам, паспрабуе сарваць яго, тым болей, што, здаецца, першыя памкненні да таго зробленыя. Працоўным прапанавана атрымаць па трыццаць тысячаў рублёў заробку (шчэ за кастрычнік). Мажліва, знойдуцца штрэйкбрэхеры і тады... зноў усё спачатку.

В. ІГНАЦЕНКА.

САЦЫЯЛЬНАЯ ТЭХНАЛОГІЯ ПЕРАДВЫБАРНАЙ БАРАЦЬБЫ

Дапаможнік У. Падгола па барацьбе з «саўковым» камунізмам

(Працяг. Пачатак у № 39)

А. Букачоў: Ну што ж, зноў перакануча. А што рабіць тым, хто не ведаў гэтага закона і пакуль не ўступіў у передвыбарную барацьбу! Ім ужо няма сэнсу пачынаць!

Падгол: Ёсць. Мной распрацаваны і апрабаваны інтэнсіўныя шокавыя тэхналогіі перамогі. Да іх мы вернемся ніжэй, там дзе будзем разглядаць мадэль «Тэрмінатар» і сістэму шокавых уздзеянняў на свядомасць. А зараз працягнем разглядаць асноўныя законы перадвыбарнай барацьбы.

Другі закон перамогі: калі хочаш, каб цябе выбралі дэпутатам, стань ім.

А. Букачоў: Што гэта азначае!

Падгол: Кандыдат, кім бы ён ні быў, дзе б ні працаваў, павінен так змяніць свае якасці характару, сваю жыццядзейнасць, каб стаць неабходным, патрэбным шмат якім людзям. Па сутнасці, чалавек павінен пачаць жыць у яшчэ адным сацыяльным вымярэнні, яшчэ адным жыцці—для іншых людзей. Такім чынам, калі звычайны чалавек у сваім жыцці мае працу, сям'ю, адпачынак, то КАНДЫДАТ павінен настолькі спрэсаваць, сціснуць свой час, пазбавіць сябе звычайных жыццёвых радасцяў, каб за гэты ж тэрмін жыць з двайной інтэнсіўнасцю.

А. Букачоў: Вы лічыце, гэта магчыма!

Падагол: Не толькі магчыма, але і неабходна. Менавіта так жывуць мае падапечныя—дзесяткі кандыдатаў. Але гэта вельмі цяжка, і ў фізічным, і ў маральным плане. Існуюць дзве галоўныя праблемы, дзве галоўныя цяжкасці для выканання другога закона перамогі. Першая. Усе мы па сваёй прыродзе перш наперш павінны клапаціцца пра сябе, інакш бы проста не выжылі. У кожнага з нас шмат бытавых, сямейных праблем. І калі пры гэтым некалькі год займаешся праблемамі іншых людзей, робіш мэтай свайго жыцця інтарэсы іншых людзей, іх праблемы, то ў нейкі момант уласная прырода і сям'я ўтвараюць грымучую сумесь, якая аднойчы зрывае кандыдата з арбіты. Адны пасля гэтага знаходзяць сілы вярнуцца ў барацьбу, іншыя вывыбаюць назаўжды.

Другая істотная перашкода для выканання гэтага закона перамогі—няўпэўненасць, непрадказальнасць вынікаў выбараў. Мы прывыклі жыць у стабільным грамадстве, дзе ўсё было запраграміравана і спланавана. Выбары ж—гэта рызыка, небяспека і ніякіх гарантый.

Уяўленне аб жыцці запланаваным ва ўсіх яго момантах—ёсць праява «саўковага» камуністычнага менталітэту.

А. Букачоў: Гэта тое, што камуністычная ідэалогія называла «упэўненасцю ў заўтрашнім дні»!

Падгол:... [illegible]нарылася гэтым як сваім дасягненнем, [illegible] тое, што «упэўненасць» [illegible] пакорлівасць, за імітацыю дзбілізму. Нават за самавынішчэнне, як падчас Чарнобыля.

Дык вось, змагацца з «саўковым» камунізмам азначае перш за ўсё не змаганне з партнаменклатурай, а змаганне з уласным камуністычным менталітэтам. А ён ёсць у кожнага з нас.

А. Букачоў: І ў самага цвердалобага камуніста, і ў самага дэмакратычнага дэмакрата!

Падгол: Так. Сродкам змагання з гэтым «саўковым» камунізмам у самім сабе і так сама сродкам выканання другога закона перамогі з'яўляецца такі від дзеянасці, як ГУЛЬНЯ. Да выбараў трэба адносіцца, як да гульні—лёгка, радасна, як гуляюць дзеці. Характэрная асаблівасць гульні як віда чалавечай дзейнасці—з'арыентаванасць не на канчатковы вынік, а на сам працэс. Асалоду трэба атрымліваць ад працэса палітычнай барацьбы, ад таго змагання, якое ты вядзеш за вырашэнне праблем людзей. Гульня гэтая своеасаблівая і небяспечная для кандыдата, але тады і да свайго жыцця трэба адносіцца як да гульні. Размова ўжо ідзе пра выпрацоўку асобага тыпу характару.

А. Букачоў: Патлумачце, калі ласка, што азначае выраз «стаць неабходным, патрэбным шмат якім людзям»!

Падгол: Існуючая ўладная сістэма скіравана на задавальненне патрэб невялікага кола кіруючай наменклатуры, на падтрыманне гаспадарчай сістэмы на мяжы краху і на пракручванне простых людзей у бюракратычным коле. У выніку такога «пракручвання» сотні віцябліян адштурхнуты ад кабінетаў Савета, выканкама, пракуратуры адпіскамі. Вось такім пакрыўджаным афіцыйнай уладай людзям і патрэбна дапамога, каб пераадолець бюракратычныя бар'еры дзеля выканання іх законных просьбаў. Ды і проста дзеля выканання ўладамі законаў. КАНДЫДАТЫ і павінны ўзяць на сябе гэтую плыню пакрыўджаных. Дабіцца справядлівасці. А гэта, як ведаеце, і цяжка, і патрабуе шмат часу.

А. Букачоў: Дык вось чаму патрэбна шмат часу для перадвыбарнай барацьбы!

Падгол: Менавіта для гэтага. Такім чынам, Вы бачыце, што ПЕРШЫ ЗАКОН ПЕРАМОГІ (атрымаць перамогу зможа той, хто выйграе барацьбу яшчэ да яе афіцыйнага пачатку) цесна звязаны з ДРУГІМ ЗАКОНАМ ПЕРАМОГІ. Менавіта для таго, каб выканаць шматлікія просьбы жыхароў і стаць ім патрэбным—для гэтага і неабходна шмат часу.

А. Букачоў: Пасля таго, як будуць надрукаваны гэтыя радкі, правячая наменклатура кінецца выконваць усе просьбы выбаршчыкаў і такім чынам КАНДЫДАТЫ будуць пазбаўлены магчымасці выкарыстоўваць Вашу тэхналогію. Не будзе сродкаў для выканання другога закона перамогі.

Падгол: І цудоўна. Галоўнае, каб людзям было лепей. Я ведаю ў горадзе сем'і, якія пампіраюць з-за жудасных умоў, а ў выканкаме над імі здзекуюцца. Але ж думаю, што нашы цяперашнія ўлады не кінуцца служыць людзям. Уласцівасць сённяшняй наменклатуры—нахапаць як мага болей. Яна не спадзяецца, што ўтрымаецца ва ўладзе і імкнецца забяспечыць сябе сёння на будучае.

А. Букачоў: Якім жа чынам скіраваць на сябе паток абязоленых!

Падгол: На сацыяльных палігонах, дзе працую, створаны спецыяльныя грамадскія камісіі, якія правялі татальнае абследаванне жыхароў, выявілі пакрыўджаных, дапамаглі ім, апісалі ўсё гэта праз прэсу, праз не ж звярнуліся зноў да жыхароў з прапановай дапамогі... Дарэчы, пры клубе «За дэмакратычныя выбары» таксама ўзнікла падобная камісія. Першыя вынікі яе працы уражваюць.

А. Букачоў: Хто першы дзейнічаў па другому закону перамогі!

Падгол: Упершыню свядома дзейнічаў па мадэлі «Дэпутат», у аснове якой ляжыць другі закон перамогі, сакратар абкама камуністычнай партыі Іосіф Адамавіч Навумчык.

А. Букачоў: Як узнікла гэтая ідэя!

Падгол: Ідэя гэтага закона ўзнікла ў мяне пад час перадвыбарнай кампаніі Слямнёва. Тады ўсіх віцяблян хвалявала: ці зможам мы перашкодзіць падрыхтоўцы будаўніцтва АЭС каля Мяжы!. Грыгор'еў тады пры кожным выпадку запэўніваў усіх, што распрацоўкі не маюць дачынення да АЭС, сцвярджаючы нават, што ля Мяжы шукаюць дыяменты. І вось мне перадалі якасныя здымкі тэхнікі, што працавала ў Мяжы, копіі банкаўскіх дакументаў. Дамовіўся наконт прамога эфіру на тэлебачанні. Слямнёў вагаецца: па тых часах неверагодныя дакументы. І ён рашыўся. Здымкі на ўвесь экран ды каментарыі да іх Слямнёва—фізіка выбухам прагучала ў кожнай кватэры. Пасля гэтага у горадзе рэзка змяніліся людзі. Яны рашуча сталі патрабаваць спыніць атамную экспансію. Сяргей Навумчык, які распачынаў «будзіць» віцяблян, і Слямнёў—абодва сталі неабходнымі нам. На іх рашучых дзеяннях спадзяваліся віцябляне.

Моцны сродак палітычнай барацьбы—карыкатура.

А. Букачоў: Што Вас злучыла з камуністычным сакратаром!

Падгол: І вось падчас барацьбы ў абласны Савет узніклі цікавыя абставіны. Абкамаўская партнаменклатура кінулася выбірацца ў вёску без альтэрнатывы. У Саковіча, праўда, вясковая альтэрнатыва была. І толькі адзін Іосіф Адамавіч Навумчык вылучыўся ў Віцебску ды яшчэ з некалькімі сапернікамі. У гэты момант сярод кланаў партнаменклатуры ішла вайна. Выбіраюць цябе—застаешся ў руля кампартыі, не выбіраюць—у прафсаюзы. Тады група Грыгор'ева вырашыла Навумчыка з'есці. Так ён апынуўся кандыдатам супраць вядомага артыста, кіраўніка арганізацыі інвалідаў і дырэктара тэхнікума у цэнтры Віцебска, старой яго частцы, дзе ў дамах усё пражавела і развальвалася.

На КЛУБЕ тады было прынята рашэнне вылучыць Грыгор'ева ў Віцебску і прапанаваць яму адмовіцца ад сельскай акругі. Рабочыя «Эвістара» вылучылі яго, але Грыгор'еў адмовіўся ад пралетарыята—зразумеў, што да чаго.

Вось у гэты момант Навумчык і папрасіў кансультацыю. У той час нехта з падначаленых Навумчыка, прадчуваючы адстрэл шэфа дэмакратамі, распаўсюдзіў брудненькую ўлётку па паштовых скрынях выбарчай акругі. Тым самым умовы для майго эксперымента склаліся вельмі добрыя. Тыдзень спатрэбіўся мне, каб распрацаваць праграму перадвыбарнай барацьбы, у аснове якой ляжаў другі закон перамогі і некалькі шокавых метадаў. Умовы паставіў такія: ці выконваецё ўсё ад а да я, ці ніякага супрацоўніцтва. Навумчык пагадзіўся, але лёс працягваў выпрабаванне камуніста. Навумчык апынуўся ў бальніцы—перасталі дзейнічаць ногі. Умовы для другога закона перамогі склаліся унікальныя.

Кожны дзень пасля працэдураў Навумчык ішоў па кватэрах выбаршчыкаў. Праз моцны боль. Трымаючыся за сцены, дрэвы, хістаючыся, ён крочыў і крочыў па кватэрах выбаршчыкаў. І ні слова пра выбары! Толькі пытанні: «Якія праблемы? Чым можна дапамагчы?» Ён тады абышоў кожную кватэру і ўжо пасля першага абходу паставіў сябе ў ролю прараба рамонтнікаў, брыгадзіра сантэхнікаў. Яго «товарищи по партии» тэлефоннымі званкамі падкідвалі ў свае сельскія акругі дэфіцыты—накшталт белвестаўскага абутку ці гарэлкі. Ён жа займаўся унітазамі трубамі, батарэямі, інвалідамі і студэнтамі. У перамозе я быў упэўнены за тыдзень да выбараў. Не паверыце, але калі на тэарэтычных занятках з КАНДЫДАТАМІ я чытаю лекцыю аб другім законе перамогі, то перадвыбарная барацьба Навумчыка прыводзіцца мною як класічны прыклад. Калі ж пераходзім да практычнай дзейнасці і нехта з кандыдатаў не паспявае выканаць заданне, спасылаючыся ці на хваробу, ці на каханне, то яго сябры жартуюць: «Бяры прыклад з камуністычнага сакратара!»

Асэнсаванне другога закона перамогі прыводзіць да крамольнай, з пункту гледжання «крайніх» высновы: выбаршчыку ў большасці усёроўна, дэмакрат ты ці партакрат. Галоўнае, што яшчэ да выбараў ты ў іх ужо дэпутат!

Як парадаксальна жыццё! Не правядзі я тады эксперымента з камуністычным сакратаром, не было б сфармулявана другога закона перамогі. Не змаглі б сёння мае «тэрмінатары» дапамагчы дзесяткам людзей перасяліцца з прагнілых баракаў у добраўпарадкаваныя кватэры, вярнуць людзям маёмасць на мільярды рублёў.

Навумчык падчас той перадвыбарнай барацьбы змог пераадолець у сабе не проста боль, ён пераадолеў у сабе «САЎКОВЫ» КАМУНІЗМ, з якім зараз працягваюць жыць «товарищи коммунисты». Так, калі сёння гарвыканкам распрадае нашу маёмасць, камуністы маўчаць, як рыбы...

А. Букачоў: Такім чынам, «працуючы» на падставе двух законаў перамогі можна атрымаць мандат!

Падгол: Не толькі.

Дзейнасць КАНДЫДАТАЎ на сацыяльных палігонах па тэхналогіі перадвыбарнай барацьбы, якая абапіраецца на першы і другі законы перамогі, паказала, што калі пры гэтым КАНДЫДАТЫ «працуюць» па груповай мадэлі «ТЭРМІНАТАР», то: 1—праз 1,5 года ўзнікаюць структуры паралельнай улады; 2—у свядомасці грамадзян дыскрэдытуецца Савецкая ўлада; 3—ствараецца магчымасць у любую гадзіну «х» праз дэмакратычныя выбары перадаць уладу народу. Пры гэтым уладныя функцыі будуць выконваць структуры паралельнай улады.

Мараль: САПРАЎДНЫМ ДЭМАКРАТАМ НЕМАГЧЫМА СЕННЯ СТАЦЬ, НЕ ВЫВУЧЫЎШЫ ЎСЕ ТОЕ, ШТО РАБІЛІ І ПІСАЛІ КАМУНІСТЫ.

Функцыямі другога закона перамогі з'яўляюцца: 1—стварэнне палітыка, які ўяўляе сабой сапраўднага дэпутата, вельмі неабходнага выбаршчыкам, які можа змагацца і перамагаць; 2—стварэнне паралельных структур улады; 3—дыскрэдытацыя існуючых улад.

(Працяг будзе).

ХАТЫ І КАТЭДЖЫ

Тое, што некаторыя ў наш час інтэнсіўна ўзводзяць для сябе і сваіх нашчадкаў раскошныя катэджы—з'ява не такая і страшная. Канешне, калі ўсё робіцца ў адпаведнасці з нормамі маралі і сацыяльнай справядлівасці, калі гаспадары гэтых растучых, як грыбы, палацаў не грэбуюць інтарэсамі людзей, якія жывуць побач. З суседзямі лепш жыць у дружбе. Але, напэўна, не ўсе новыя «гаспадары жыцця», для якіх узводзяцца катэджы, гэта ўсвядомілі.

Тамара Якаўлеўна Краўчанка і яе муж—пенсіянеры. Жывуць на вуліцы 12-й Лучаской у Віцебску. Некалькі месяцаў назад побач з іх хатай (раён вуліц Лучаскіх—прыватны сектар) пачалося ўзвядзенне чарговага катэджа. Яго гаспадыняй будзе дырэктар СП «Белвест» Людміла Кузняцова. У хуткім часе пасля пачатку будаўніцтва двор Краўчанкаў, іх падвал пачало заліваць вадой. Тое ж здарылася ў іх суседзяў Калеснікавых. Прычына аказалася простай: пры падрыхтоўцы фундамента пад катэдж будаўнікі засыпалі нізіну, куды ўвесь час да гэтага праз трубы сцякала вада з двароў Краўчанкаў і іх суседзяў. Цяпер, як толькі адліга, на іх панадворках, у сутарэннях, пад падлогай у хатах разліваецца цэлае «мора». «А што будзе вясной?»—задавалі мне заканамернае пытанне пакрыўджаныя жыхары. Калі не будуць прыняты своечасовыя меры, то ўвесну ім будзе нялёгка. Добра разумеючы гэта, яны час дарма не губляюць. Па іх словах, калі іхныя звароты да раённай, гарадской, абласной уладаў застануцца безвынікoвымі, то насельнікі 12-й Лучаской вымушаны будуць звярнуцца ў суд.

Дарэчы, зусім побач не так даўно ўзведзены катэдж Вячаслава Лапінскага, першага намесніка старшыні гарвыканкама. Чыноўнік, па словах пакрыўджаных жыхароў, ведае аб іх праблеме. Каб яе вырашыць, патрэбна толькі пракапаць канаву, зрабіць сцёк для вады.

Але пакуль што нічога не робіцца. Наадварот, у той дзень, калі я быў на месцы падзей і размаўляў з некаторымі жыхарамі, будаўнічыя работы па ўзвядзенні катэджа для дырэктара «Белвеста» ішлі даволі шпаркімі тэмпамі. Магутныя «МАЗы» адзін за другім пад'язджалі і высыпалі пясок якраз туды, дзе калісьці быў сцёк для вады. Тут жа бульдозер раўняў пляцоўку. Побач высцілаў шыю пад'ёмны кран...

Л. Кузняцова паведаміла вашаму карэспандэнту, што будаўніцтва катэджэй у раёне Лучосы ажыццяўляе (ці фінансуе?) фірма «Віцебскзнешбуд» і параіла звярнуцца да яе кіраўніка Саксонава.

А. БУКАЧОЎ.

«КРАСУНЯ». 1979 г.

Мал. Алеся МЕМУСА.

Тэатральнае жыццё

«Будзе здаровы», Георгій Савельевіч

Як вядома, нядаўна споўнілася 60 гадоў народнаму артысту Беларусі Георгію Дубаву. Амаль усё сваё творчае жыццё ён пражыў сярод коласаўцаў. Сыграў дзве сотні роляў, большасць з якіх—галоўныя.

28 снежня Георгій Савельевіч выступіць у бенефісе, збудаваным на матэрыяле спектакля «Будзьце здаровы», дзе Дубаў іграе Людовіка Мерыкура.

Ю. С.

Церамок для «Лялькі»

Здаецца, набліжаецца момант, калі, нарэшце «Лялька» стане сапраўднай гаспадыняй у сваім доме. У красавіку будучага года запланавана завяршэнне пераробкі колішняга гаркама камсамола пад стацыянарны будынак тэатра. Будаўнікі вядуць працы на Пушкіна, 2 ужо тры гады.

М. ВАЛАЧОБНІК.

Каталіцкія каляды—двайное свята для прыхільнікаў творчасці народнай артысткі Зінаіды Канапелька. Адной з вядучых акцёрак тэатра імя Якуба Коласа спаўняецца 25 снежня 75 гадоў.

Ю. ТУТЭЙШЫ.
Фота С. Кохана.

Навагодняе апавяданне

Аркадзь ШУЛЬМАН

Свята душы

За вакном цёмна, але яны не ўключаюць святло. Нашто ім святло? Без яго нават лепей. Не бачна абшарпаных сценаў, не бачна ўбогай шафы з дзвярыма, што перакасіліся, не бачна стала, на якім упярэмешку з фольгай ад плаўленнага сыра ляжаць кавалкі хлеба. На стале дзве бутэлькі віна: адна—пустая, другая—распачатая, і дзве шклянкі.

—Ведаеш што, Оля. Паслухай маю параду. Ты яшчэ маладая, не тое, што я. Плюнь на яго. Садзіся і з'язджай куды-небудзь на Поўнач ці ў Сібір. Там людзі заусёды патрэбныя. Ты ж сама гаварыла, «инъяз» закончыла. Сустрэнеш чалавека, пакахаеш яго і народзіш,—Ніна Андрэеўна кажа так, як гэтае звычайна робяць п'яныя кабеты, абсалютна перакананыя ў тым, што яны цвярозыя і што зараз даюць неабходныя ў жыцці рады.

—Не,—гаворыць Оля.—У Сібір я не паеду. Трэба ехаць у Магаданскую вобласць на мыс Шмідта. Там каэфіцыент два. А так чаго ўпустую катацца? Як прышлюць выклік, так і паеду.

—Так, трэ чакаць выклік,—згаджаецца Ніна Андрэеўна і ківае галавой.

Пэўна, у соты раз яна раіць ехаць на Поўнач, і ў соты раз Оля расказвае пра выклік, каторы павінны прыслаць адкульсьці з мыса Шмідта. Ніна Андрэеўна ўвесь час пагаджальна ківае галавой, хаця добра ведае, што ніхто й ніколі не прышле Олі выклік. Хаця б таму, што няма там у яе знаёмых і нікога ніколі не прасіла яна аб гэтым.

—Уеду на Поўнач—і ўсё, завяжу, болей ані грама,—кажа Оля.—Як мяркуеш, здолею я не піць?

—Канешне, здолееш,—зноўку пагаджаецца Ніна Андрэеўна.—Ты яшчэ маладая. Спаткаеш там чалавека, пакахаеш яго, народзіш. Толькі адразу нараджай, не разважай доўга. А то цяперака пачынаюць: кватэры няма, грошай мала. А ты нікога не слухай—раджай адразу. І колькі разоў атрымаецца ў цябе—столькі раджай. Каб ніякіх абортаў. Не смей гэтага рабіць. Зразумела?

—Зразумела,—пагаджаецца Оля. —Толькі я ад Сашкі нарадзіць хачу, ад Сашкі.

Яна пачынае плакаць і размазваць па шчацэ брудныя, упярэмешку з чорнай тушшу, слёзы.

—Наплюй на яго, чуеш, што я табе кажу,—Ніна Андрэеўна спрабуе дакрычацца да Олі.—Наплюй і не смей больш пра яго думаць.

—Так,—Оля імгненна перастае плакаць, глядзіць на Ніну Андрэеўну і са злосцю пытае:—А ты чаго пра свайго думаеш?

—У мяне зусім іншая справа.

І гэта размова паўтараецца, напэўна, у соты раз. І ўсё ў ёй вядома, але ўсёроўна, яна абавязкова пачынаецца за сталом.

—Канешне, толькі ты адна ўмееш кахаць па-сапраўднаму,—Оля спрабуе перадражніць сяброўку.

—Так, я адна,—цяпер ужо са злосцю кажа Ніна Андрэеўна.—Я па ўсялякіх прытонах не бадзялася. І калі любіла, дык дарэшты любіла. І не прыносіла нікому трыпера, ці як там у цябе, трыхаманоза.

Оля ўсхопліваецца са стула, змучанымі вачыма глядзіць на Ніну Андрэеўну і не знае, што адказаць. Хваробай яе папікнулі ўпершыню. Нават Сашка тады сказаў: «Даскакалася!»—і пайшоў. А каб гэтая старая падлюга, каторая сама ўсіх сваіх хахалей не памятае, ёй так, прама ў вочы, плюнула? Такога яна не пацерпіць. І Олю прарывае.

—Колькі табе гадоў, смярдзючка? Ты хоць раз лічыла, колькі табе гадоў? Дзвесці ці трыста. Доўга жывеш. На цябе ўжо лысы кот глядзець не хоча. Ну, нічога, хутка здырдзішся.—Ніна Андрэеўна нічога не адказвае Оле, і гэтае яшчэ болей раздражае яе.—Ты хоць раз падумала, хто цябе хаваць будзе, смярдзючка? Вось тут,—Оля нагой б'е па панцырнай сетцы,—будзеш валяцца, пакуль цябе чэрві не зжаруць. Думаеш, цябе ў тваім садзіку ўспомняць? Думаеш, без цябе там падлогу не будзе каму мыць?—Оля пачынае смяяцца. Яна смяецца так, што ўздрыгвае ўсё цела. Потым к смеху дабаўляецца плач. Оля падае на ложак ды пачынае біцца галавой аб падушкі.

Ніна Андрэеўна выключанымі вачыма пазірае на яе, затым вымае з мятага пачка беламорыну і прапаноўвае:

—Запалі.

Оля ўсхліпвае, хіхікае, і скрозь гэткую бязглуздзіцу гукаў чутно, як яна спрабуе сказаць:

—Павешуся...

Пераклад з рускай Ю. Сцяпанава.

(Працяг у наступным нумары)

Ля экрана

Канец «Марыі»!

Аншлаг выклікала ў пятнадзелак, 6 снежня, паведамленне віцебскай прэсы аб дэманстрацыі ў кінаклубе «Дыялог» фільма «Скрозь агонь ідзі са мной». Дзесяткі жадаючых не трапілі на гэтую ідэйна і тэматычна звязаную з «Twin Peaks» ленту. Для іх прыйшлося паказваць кіно Дэвіда Лінча і ў чацвер. Нарэшце і яны даведаліся пра забойцу Лоры Палмер, якім аказаўся... Але не будзем, панове. Шэдэўры двума словамі не перакажаш.

К. СТУСЬ.

Вясёлы глобус

Ля сажалкі распалажыўся з вудаю гараджанін-адпускнік. Побач з ім спыніўся мясцовы паліцыянт.

Рыбак нервова пытае:

—Няўжо гэта злачынства, злавіць тут шчупака?

Паліцыянт:

—Ды не, не злачынства, а цуд.

Выбар

Заснавальнік:
Віцебскі гарадскі клуб выбаршчыкаў
"За дэмакратычныя выбары"

Галоўны рэдактар Барыс ХАМАЙДА

Мастак Р. Клікушын.
Фотаздымкі М. Міхайлава.
Камп'ютэрны дызайн:
Я. Калбовіч.

Адрас рэдакцыі: 210601,
м. Віцебск, вул. Гогаля, 17.
Тэл. 37-35-06, 37-28-44.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за выбар ды дакладнасць прыведзеных фактаў, цытатаў, эканадарча-статыстычных даных, уласных імёнаў, геаграфічных назваў і іншых звестак, якія з'яўляюцца дзяржаўнай ці спецыяльна ахоўваемай законам таямніцай.

Рэдакцыя можа апублікаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункт гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на "Выбар" абавязковая.

Рукапісы не вяртаюцца й не рэцэнзуюцца.

Бягучы рахунак рэдакцыі № 200700962 у Віцкамбанку. Код (МФО) банка 150801701. Газета набраная і надрукаваная афсетным спосабам у Віцебскай узбуйненай друкарні імя Камінтэрна: г. Віцебск, вул. Шчарбакова-Набярэжная, 6.

Выдаецца з кастрычніка 1991 г.

Выходзіць штотыднёва па серадах.

Нумар [illegible]
21.12.1993 г.
[illegible]

Кошт 15 руб.